

Projekt z dnia 10.03.2008 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia 2008 r.

w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonych na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 - 2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonych na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych, zwanej dalej „dotacją”;
- 2) tryb rozliczania dotacji;
- 3) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) emerytach lub rencistach - należy przez to rozumieć:
 - a) byłych pracowników kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., uprawnionych do bezpłatnego węgla, którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed tym dniem,
 - b) osoby, o których mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015, zwanej dalej „ustawą”,
 - c) osoby, którym przed dniem wejścia w życie ustawy przyznano rentę na czas określony i którym po upływie czasu, na jaki rentę przyznano, przywrócono prawo do pobierania renty,
 - d) osoby, które uzyskały rentę przed dniem wejścia w życie ustawy i które po dniu 31 grudnia 2006 r. uzyskały emeryturę,
 - e) osoby, które po dniu wejścia w życie ustawy uzyskują prawo do renty rodzinnej po emerycie lub renciście, który pobierał ekwiwalent pieniężny,
 - f) osoby, którym został przyznany i wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwanym dalej „ZUS”, ekwiwalent pieniężny na podstawie ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1112, z późn. zm.²⁾) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z późn. zm.³⁾);
- 2) ekwiwalencie - należy przez to rozumieć należny emerytom i rencistom ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

§ 3. Dotacje określone w ustawach budżetowych przeznacza się na finansowanie przysługujących emerytom i rencistom:

- 1) ekwiwalentów;
- 2) bezpłatnego węgla w naturze;
- 3) rent wyrównawczych.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo górnicze występuje z wnioskiem do ZUS o wypłatę ekwiwalentu po uzyskaniu od emeryta lub rencisty oświadczenia o rezygnacji z prawa do pobierania bezpłatnego węgla w naturze.

2. Przedsiębiorstwo górnicze we wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa wysokość ekwiwalentu i okres, za jaki ekwiwalent przysługuje.

§ 5. 1. Ekwiwalent wypłaca się wraz z wypłatą emerytury lub renty.

2. W pierwszym roku pobierania ekwiwalentu, ekwiwalent ten wypłacany jest w wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy ilością bezpłatnego węgla, należną emerytowi lub renciście, a ilością bezpłatnego węgla wydaną u pracodawcy lub byłego pracodawcy do dnia wypłaty ekwiwalentu, pomnożonej przez średnią cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie Orzech II z IV kwartału roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent pieniężny ma być wypłacany, ustaloną na podstawie obwieszczenia ministra właściwego do spraw gospodarki, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. W przypadku zgłoszenia wniosku, o którym mowa w § 4 ust. 1, po terminie płatności emerytury lub renty, ekwiwalent wypłaca się:

- 1) w terminie płatności emerytury lub renty, przypadającym po dniu zgłoszenia wniosku, albo
- 2) w następnym terminie płatności emerytury lub renty, jeżeli okres między datą zgłoszenia wniosku a terminem płatności, o którym mowa w pkt 1, jest krótszy niż 30 dni.

4. W przypadku przyznania emerytury lub renty po raz pierwszy, ekwiwalent wypłaca się za okres od pierwszego dnia miesiąca, w którym powstało prawo do emerytury lub renty.

5. W przypadku przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście, ekwiwalent przysługuje po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

6. W przypadku zbiegu prawa do ekwiwalentu z dwóch lub więcej tytułów, wypłaca się tylko jeden ekwiwalent.

7. Wstrzymanie wypłaty emerytury lub renty nie powoduje zawieszenia wypłaty ekwiwalentu, chyba że ustało prawo do emerytury lub renty. W razie wstrzymania wypłaty emerytury lub renty wskutek zawieszenia prawa do tych świadczeń, ekwiwalent wypłaca się kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

8. Jeżeli zawieszeniu podlega część renty rodzinnej przyznanej więcej niż jednej osobie, część ekwiwalentu przysługującą pozostałym osobom, pobierającym rentę rodzinną, wypłaca się wraz z tą rentą.

§ 6. Przy dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranego ekwiwalentu, przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczące dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje ZUS dotację, na wypłatę ekwiwalentu, w ratach miesięcznych.

2. ZUS dokonuje rozliczenia dotacji miesięcznie i rocznie, i wraz z takimi rozliczeniami przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informację o liczbie wypłaconych ekwiwalentów i wykorzystaniu rat dotacji.

§ 8. Pracownikom oraz byłym pracownikom kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., którzy nabyli prawo do pobierania rent wyrównawczych, przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem, albo ugody zawartej pomiędzy kopalnią a pracownikiem, renty wypłaca przedsiębiorstwo górnicze, likwidator, syndyk masy upadłości albo przedsiębiorstwo górnicze, które przejęło obowiązek wypłacania tych rent.

§ 9. 1. Dotację na finansowanie bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem, albo ugody zawartej pomiędzy kopalnią a pracownikiem lub byłym pracownikiem, wymienionym w art. 13 ust. 1 ustawy, przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, likwidatora, syndyka masy upadłości albo przedsiębiorstwa górniczego, które przejęło obowiązek wydawania bezpłatnego węgla w naturze oraz wypłacania rent wyrównawczych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie podmiotu ubiegającego się o dotację;
- 2) liczbę osób uprawnionych do otrzymania bezpłatnego węgla w naturze lub renty wyrównawczej;
- 3) kwotę dotacji.

3. Podmiot, który otrzymał dotację na cele określone we wniosku, o którym mowa w ust. 1, sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki rozliczenia miesięczne i roczne przyznanej dotacji.

4. Rozliczenie miesięczne powinno zawierać rozliczenie wypłaconych w danym miesiącu kwot dotacji na cele określone we wniosku.

5. Rozliczenie roczne powinno zawierać rozliczenie, o którym mowa w ust. 4, za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

§ 10. 1. Środki z dotacji, przyznane na cele określone w rozporządzeniu, są przekazywane na rachunek bankowy wyodrębniony specjalnie w tym celu przez podmiot otrzymujący dotację i są odrębnie ewidencjonowane.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się wyłącznie na cele, na które zostały udzielone.

§ 11. Rozliczenia miesięczne i roczne, określone w rozporządzeniu, są sporządzane w terminach:

- 1) do 25 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni - rozliczenie miesięczne;
- 2) do dnia 20 lutego roku następującego po rozliczonym roku budżetowym - rozliczenie roczne.

§ 12. 1. Cofnięcie dotacji następuje, jeżeli podmiot, który otrzymał dotację, wykorzystał ją niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem podlega zwrotowi, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na rachunek Ministerstwa Gospodarki.

3. Odsetki, o których mowa w ust. 2, nalicza się od dnia przekazania dotacji przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

§ 13. Minister właściwy do spraw gospodarki czasowo wstrzymuje, do czasu przekazania rozliczenia, przekazywanie kolejnych rat dotacji w przypadku, gdy podmiot, który otrzymał dotację, nie przedłożył w wyznaczonym terminie rozliczeń, o których mowa w rozporządzeniu.

§ 14. W przypadku pobrania dotacji w nadmiernej wysokości zwrotowi podlega, wraz z odsetkami, ta część dotacji, która została nadmiernie pobrana.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie dotacji na restrukturyzację zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych, szczegółowych zasad przyznawania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz refundowania kosztów deputatu węglowego w naturze i rent wyrównawczych (Dz. U. Nr 25, poz. 223).

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 41 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 216, poz. 1826 i Nr 238, poz. 2020 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 150, poz. 1250, z 2006 r. Nr 249, poz. 1835 oraz z 2007 r. Nr 36, poz. 227.

UZASADNIENIE

do rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 - 2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379) straci moc przepis art. 23 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037 z późn. zm.).

Mając na uwadze konieczność zachowania ciągłości uregulowań prawnych, zawartych w poprzednich ustawach oraz rozporządzeniach, utrzymano rozwiązania prawne dotyczące uprawnień dla emerytów i rencistów, byłych pracowników zlikwidowanych przedsiębiorstw górniczych. Powyższe przepisy znalazły odzwierciedlenie zarówno w ustawie, jak i w rozporządzeniach wydanych na jej podstawie.

Artykułem 15 ustawy zobowiązano ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych, trybu rozliczania dotacji budżetowej, a także określenia szczegółowych warunków powodujących cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

W stosunku do poprzedniego rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie dotacji na restrukturyzację zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych, szczegółowych zasad przyznawania i wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz refundowania kosztów deputatu węglowego w naturze i rent wyrównawczych (Dz. U. Nr 25, poz. 223) oprócz byłych pracowników kopalń całkowicie zlikwidowanych, którzy uzyskali rentę bądź emeryturę przed dniem 1 stycznia 2007 r., do uprawnionych zaliczono również pracowników kopalń likwidowanych, które wchodzi w skład Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A., Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. oraz pracowników kopalń likwidowanych, których składniki majątkowe zostaną wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy, jeżeli uzyskają oni emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Uprawienie wymienione w projektowanym rozporządzeniu, tj. ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla – zwany dalej „ekwiwalentem”, będzie realizowane przez ZUS ze środków dotacji budżetowej. Środki te będą corocznie określane w ustawie budżetowej.

Warunkiem otrzymywania przez emeryta lub rencistę ekwiwalentu wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (§ 4 projektu rozporządzenia), będzie zwrócenie się przez przedsiębiorstwo górnicze do ZUS o wypłatę tego ekwiwalentu, po uzyskaniu przez przedsiębiorstwo górnicze uprzedniego oświadczenia emeryta lub rencisty o rezygnacji z prawa do pobierania bezpłatnego węgla w naturze (rezygnacja ta jest konieczna z uwagi na fakt, iż z chwilą nabycia uprawnień emerytalnych, byłemu pracownikowi przedsiębiorstwa górniczego obligatoryjnie przysługuje, zgodnie z postanowieniami zakładowych układów zbiorowych pracy, prawo do pobierania bezpłatnego węgla w naturze, a nie ekwiwalentu).

Po uzyskaniu ww. oświadczenia przedsiębiorstwo zwraca się do ZUS z wnioskiem o wypłatę ekwiwalentu, określając jego wysokość oraz okres, za jaki on przysługuje.

Środki na wypłatę ekwiwalentów, realizowanych przez ZUS, w dalszym ciągu będą pochodzić z dotacji budżetowej, przekazywanej w ratach miesięcznych przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Celem właściwego sprawowania nadzoru nad przekazanymi środkami dotacji budżetowej, w § 7 ust. 2 rozporządzenia zobowiązano ZUS do dokonywania rozliczeń miesięcznych i rocznych oraz przekazywania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki przedmiotowych informacji.

Pracownikom Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A., Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. oraz pracownikom kopalń likwidowanych, których składniki majątkowe zostaną wniesione do spółki, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy, jeżeli uzyskają oni emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r., oraz byłym pracownikom kopalń całkowicie likwidowanych, którzy nabyli prawo do pobierania rent wyrównawczych przed dniem 1 stycznia 2007 r., przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej pomiędzy kopalnią a pracownikiem, renty wypłaca przedsiębiorstwo górnicze, likwidator, syndyk masy upadłości albo przedsiębiorstwo, które przejęło obowiązek wypłacania tych rent.

W przedmiotowym rozporządzeniu utrzymano również prawo do bezpłatnego węgla, które będzie realizowane przez te same podmioty, jak w przypadku rent wyrównawczych, i w stosunku do tego samego kręgu osób, z jakim mamy do czynienia w przypadku rent wyrównawczych.

Tak jak w przypadku ekwiwalentu, dotacje budżetowe przeznaczone na renty wyrównawcze oraz bezpłatny węgiel w naturze powinny być ewidencjonowane przez podmiot ubiegający się o dotacje. Będą one przekazywane na rachunek bankowy, specjalnie w tym celu wyodrębniony przez podmiot otrzymujący dotację.

Sprawozdawczość z wykorzystanych środków, w postaci rozliczeń przekazywanych ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, będzie odbywała się w cyklach miesięcznych (rozliczenie miesięczne jednostka będzie obowiązana przedstawić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do dnia 25 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni) oraz rocznym (rozliczenie roczne jednostka będzie obowiązana przedstawić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do dnia 20 lutego roku następującego po rozliczonym roku budżetowym).

W przypadku niedotrzymania terminów, o który mowa wyżej, minister właściwy do spraw gospodarki czasowo wstrzymuje przekazywanie kolejnych rat dotacji.

Restrykcje w postaci cofnięcia dotacji nastąpią w przypadku wykorzystania dotacji przez podmiot wnioskujący o dotację niezgodnie z przeznaczeniem.

Pobranie nadmiernej kwoty dotacji budżetowej powoduje obowiązek jej zwrotu, wraz z odsetkami, w części, która została nadmiernie pobrana.

Podstawą przyznania dotacji budżetowej na realizację zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu będzie umowa zawarta pomiędzy ministrem właściwym do spraw gospodarki, będącym dysponentem środków dotacji budżetowej, a przedsiębiorstwem górniczym, likwidatorem, syndykiem masy upadłości albo przedsiębiorstwem, które przejęło obowiązek wypłacania tych rent, a w przypadku ekwiwalentów pieniężnych podstawą będzie umowa - pomiędzy ministrem właściwym do spraw gospodarki a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Szacuje się, że w okresie objętym przepisami ustawy o funkcjonowaniu górnictwa (...) oraz przepisami niniejszego rozporządzenia, tj. w latach 2008-2015, wydatki budżetu państwa na tytuły ujęte w niniejszym rozporządzeniu wyniosą odpowiednio:

- ekwiwalent 720.000 tys. zł;

- uprawnienie do bezpłatnego węgla 224.000 tys. zł;
- renty wyrównawcze 256.000 tys. zł.

Powyższy system finansowania z budżetu państwa ekwiwalentu, rent wyrównawczych dla emerytów i rencistów górnictwa węgla kamiennego, a także uprawnienia do bezpłatnego węgla pozwoli na złagodzenie skutków restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) tekst rozporządzenia opublikowano na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych będą podstawą do realizacji prawa do bezpłatnego węgla, ekwiwalentu pieniężnego oraz rent wyrównawczych byłym pracownikom kopalń, uprawnionym do tych świadczeń.

Ekwiwalent pieniężny będzie wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast bezpłatny węgiel w naturze oraz renty wyrównawcze będą realizowane przez przedsiębiorstwo górnicze lub przez likwidatora, syndyka masy upadłości albo przedsiębiorstwo, które przejęło obowiązek wypłaty należnych byłym pracownikom kopalń świadczeń.

2. Konsultacje społeczne.

Ze względu na zasięg regulacji projekt zostanie rozesłany jedynie do reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), a także do podmiotów, które będą wykonywały przepisy niniejszego rozporządzenia.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Szczegółowe skutki regulacji dla sektora finansów publicznych określono w uzasadnieniu do projektu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 - 2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379).

Szacuje się, że w okresie objętym przepisami ustawy o funkcjonowaniu (...) tj. w latach 2008-2015, wydatki budżetu państwa na tytuły ujęte w niniejszym rozporządzeniu wyniosą odpowiednio:

- ekwiwalent	720.000 tys. zł,
- uprawnienie do bezpłatnego węgla	224.000 tys. zł,
- renty wyrównawcze	256.000 tys. zł.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Regulacja nie będzie oddziaływać bezpośrednio na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na wzrost konkurencyjności gospodarki i rozwój przedsiębiorczości.

6. Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego aktu.

Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania, poza przewidzianymi w ustawie budżetowej na rok 2008, a w latach 2008 – 2015 szacuje się, iż skutki finansowe wyniosą około 1,2 mld zł.